

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). М.: ИКАР, 2009. 448 с.
2. Бондаренко Н.Б., Исаева М.В. Ігрові прийоми навчання як засіб формування граматичних навичок на початковому етапі. URL: https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2010/ped_2010_2/026-31.pdf.
3. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2-х т. Т. 1. М.: Народное образование, 2005. 556 с.

Гулан М.І., студентка ДО-1;
Науковий керівник:
ст. викладач **Русин Н.М.**
Мукачівський державний університет

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Видатний педагог В. О. Сухомлинський писав, що у дитини необхідно виховувати любов «До всього, що не може жити без ласкавої людської руки, без чутливого людського серця. Йдеться про любов до живого і беззахисного, слабкого і ніжного». Однак далеко не все може бути правильно зрозуміле дітьми при самостійному спілкуванні з природою, не завжди при цьому формується правильне ставлення до рослин і тварин. Ввести дитину в світ природи, сформувати реалістичні уявлення-знання про її об'єкти і явища, виховати здатність бачити красу рідної природи, любов, дбайливе ставлення до неї - найважливіші завдання, які необхідно вирішувати в даному віці.

Проблемою екологічного виховання дошкільнят займалися такі автори, як А. Н. Захлебний, І. Д. Зверев, Б. Т. Лихачов, Л. Лисенко. В їх роботах розкриваються цілі, завдання, принципи та умови екологічного виховання.

Дошкільний період дитинства сенситивний для формування у дитини гуманного ставлення до інших людей, до природи. При організації процесу формування бережливого ставлення до природних об'єктів слід враховувати, що дошкільний вік найбільш сприятливий для екологічного розвитку дітей. Це обумовлено трьома головними особливостями цього віку: психологічною включеністю в світ природи, сприйняттям природних об'єктів як повноправних суб'єктів, прагненням до взаємодії зі світом природи. Таким чином, вже в дошкільному віці необхідно закладати основи добра, краси, розуміння, співпереживання, допомоги, а також поглядів і уявлень про себе і навколишній світ.

Якщо в молодшому віці серед мотивів навчання переважає безпосередньо емоційне ставлення дитини, то в старшому при збереженні вказаного мотиву з'являються нові: мотиви свідомої суспільної необхідності та пізнавальний інтерес, який за певних умов набуває достатню стійкість і активність. Відносини дітей з природою сенситивні, носять пізнавальний і емоційно значимий характер. Свідоме, дбайливе і зацікавлене ставлення до живих природних об'єктів кожної людини має формуватися, починаючи з дитинства, в сім'ї і закладах дошкільної освіти.

У педагогічному процесі дитячого садка використовуються різні методи навчання: наочні, практичні, словесні. До наочних методів відносяться спостереження, розгляд картин, демонстрація моделей, кінофільмів, діафільмів, діапозитивів. Практичні методи – це гра, елементарні досліди і моделювання. Словесні методи – це розповіді вихователя і дітей, читання художніх творів про природу, бесіди. У роботі по ознайомленню дітей з живими природними об'єктами і формуванню дбайливого до них відношення, необхідно використовувати різні методи в комплексі, правильно поєднувати їх між собою.

До кінця дошкільного віку діти засвоюють елементарну систему знань про природу, що сприяє розвитку розумової діяльності і формуванню стійкого позитивного ставлення до природи. Знання про природу, які дитина повинна засвоїти в дошкільному віці, сформульовані по групах:

1. Знання про неживу природу: на протязі дошкільного віку у дітей формують знання про зміну дня і ночі, про типові погодні явища, характерних для місцевого краю: наявність теплих і холодних днів, похмурої і сонячної погоди, типових атмосферних явищ - дощ, снігопад, вітер, іній, гроза і т. д. Дошкільнята вчаться розпізнавати стан погоди і визначати її відповідним терміном-словом. Поступово діти починають співвідносити стан погоди з тою чи іншою порою року, встановлювати причини сезонних змін.

Система знань про неживу природу лежить в основі розуміння взаємозв'язків між живою і неживою природою [2].

2. Знання про рослини: в дошкільному віці необхідно навчати дітей розрізняти рослини, найбільш типові, які часто зустрічаються в даній місцевості (дерева, чагарники, трав'янисті рослини). Вихователь вибирає найбільш яскраво квітучі в різні пори року рослини і показує їх дітям. На городі він пропонує поспостерігати за ростом і розвитком овочевих культур, в квітнику - помилуватися декоративними рослинами, квітучими в різні пори року. У дошкільному віці дітям доступні знання про потреби рослин; для їх росту і розвитку рослини потребують світло, тепло. Дітей знайомлять з різними способами догляду за кімнатними рослинами, а також за рослинами городу і квітника. Протягом дошкільного віку у дітей формують уявлення про зміну стану рослин в різні сезони: пробудження, швидке зростання і розвиток навесні і влітку, дозрівання плодів і насіння влітку і восени, стан спокою взимку. Необхідно домогтися того, щоб діти розуміли сутність стану відомих їм дерев, чагарників трав в той чи інший сезон і могли пояснювати причини таких змін.

3. Знання про тварин: дітей дошкільного віку знайомлять з представниками ссавців, птахів, плазунів, риб, земноводних і комах. Їм розповідають про домашніх тварин і диких звірів рідного краю. Поступово діти дізнаються і про життя найбільш типових тварин інших зон. Вихователь знайомить їх з птахами - зимуючими та перелітними, що живуть поблизу людини (добре, якщо за ними можна спостерігати цілий рік) - і, якщо є така можливість, вчить дітей доглядати за домашніми птахами або за тими, які містяться в куточку природи. У дошкільнят формуються уявлення про плазунів і земноводних. Знання про риб і їх звички добре формуються в процесі спостережень і догляду за акваріумними рибками.

Спостерігаючи за тваринами, доглядаючи за ними, діти отримують знання про їх зовнішній вигляд, поведінку, пристосування до умов навколишнього середовища, в тому числі до сезонних змін у природі.

4. Знання про працю дорослих в природі: вихователь розповідає дітям про способи вирощування рослин та догляду за тваринами, про охорону природи і використанні її людиною. Діти дізнаються про умови, необхідні для росту і розвитку рослин, про способи обробки ґрунту, про те, як робиться посів, посадка, прополка, підживлення і хлібних, овочевих та інших культур.

В єдності з накопиченням знань про працю дорослих відбувається формування трудових навичок і умінь у дітей. Дошкільнята навчаються доглядати за рослинами і тваринами в куточку природи, на ділянці. Ці загальні закономірності можуть бути засвоєні дітьми за умови, якщо протягом дошкільного віку у них будуть сформовані конкретні уявлення про кожний сезон (тривалість дня, температура повітря, ти пічних опади, стан рослин, спосіб життя тварин, праця дорослих, зміни в житті самих дітей в той чи інший сезон). Хлопці повинні знати послідовність пір року. Всі ці знання поступово засвоюються дітьми до кінця дошкільного віку.

Таким чином, формування дбайливого ставлення до живої природи нерозривно пов'язане з екологічною культурою, екологічної вихованістю дітей, з процесом ознайомлення їх з навколишнім світом. При цьому відношення складається на основі отриманих знань, формують мотивацію взаємодії з природними об'єктами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Миколаєва С.М. Екологічне виховання дошкільнят / С.Н. Миколаєва. - М.: Педагогіка. 2007.
2. Павлова Л. Ігри як засіб еколого-естетичного виховання / Л. Павлова // Дошкільне виховання. - 2002. - №10.
3. Поддьяков М.М. Проблеми навчання і розвитку творчості дошкільнят / М.М. Поддьяков. - Н. Новгород, 1999. - 198 с.

Ден Сіює, здоб. вищ. освіти МХ-ММ (1 р.н.);

Науковий керівник:

к. пед. н., доцент. **Ашихміна Н. В.**

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сьогодні художній простір перенасичений продуктами технічного прогресу – текстами і артефактами аудіовізуальної масової культури. Крім того ситуація ускладнюється й іншими різкими змінами у художній культурі – зникають межі елітарного та масового, професійного й аматорського мистецтва, посилюються тенденції полістилістики, жанрової синестезії, статус мистецтва отримують дизайн, реклама, поп-музика тощо. І у всьому цьому вирі сучасних художніх процесів слід уміти орієнтуватися, визначати загальнолюдські, мистецькі цінності, цінності національної самобутності.

Результатами мистецького, зокрема музичного, навчання учнів в умовах Нової української школи є сформовані в них уміння критичної оцінки впливу мистецтва та інформаційного простору на формування власних та суспільних естетичних цінностей, а також умінь запобігати його негативних наслідків. Тому сучасний урок музичного мистецтва Нової української школи повинен стати «культурним навігатором» через формування в молодших школярів художньо-естетичного смаку, музично-стильові уявлень, художнього світогляду тощо.

Музичне мистецтво має великий потенціал щодо впливу на формування ціннісної свідомості учнів молодшого шкільного віку. Трансляція цінностей музичного мистецтва починається в ранньому віці, коли формується інтерес до музики в цілому, як до виду діяльності, що спрямована на задоволення духовних потреб особистості.

Людина не може існувати поза меж музичної культури. Вона постійно, іноді поза свідомості, «занурена» до неї. Зрозуміло, що далеко не всі діти стануть музикантами, але досить впевнено можна стверджувати, що в процесі спілкування з музичним мистецтвом розвинуті емоції проявляться в майбутньому в будь-якій сфері діяльності особистості. Результативність уроків музичного мистецтва, націлених, у тому числі, на формування ціннісних орієнтацій, багато в чому залежить від результативності духовного спілкування дитини з музикою [1, с. 104].

Можна виокремити декілька напрямів впливу музичного мистецтва на формування ціннісних орієнтацій молодших школярів. Вплив цей ґрунтується на закономірностях виховання особистості, і, перш за все, її моральних якостей. Поза меж цієї умови здібність гостро відчувати, що зазвичай трактується як «музика схвилювала...», може бути абсолютно даремною в контексті ціннісного виховання юного слухача.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>